

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wprowadzenie

Author: Wojciech Świątkiewicz

Citation style: Świątkiewicz Wojciech. (2016). Wprowadzenie. W: T. Nawrocki, W. Świątkiewicz (red). Ład społeczny i jego przedstawienia : księga jubileuszowa Profesora Jacka Wodza (S. 5-6). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

Celebruujemy jubileusz 70-lecia urodzin Pana Profesora Jacka Wodza. Profesor jest znanym i cenionym socjologiem, prowadzącym bardzo interesujące i naukowo ważne badania socjologiczne i antropologiczne, dotyczące różnych aspektów życia społeczno-kulturowego. Ogromna część tego dorobku naukowego wiąże się bezpośrednio z socjologią procesów urbanizacji, patologii społecznej czy zagadnieniami z zakresu socjologii regionów, historii myśli społecznej i politycznej oraz antropologii polityki. Znacząca i oryginalna jest jego twórczość naukowa podejmująca problematykę górnośląskiej tożsamości kulturowej oraz polityczności śląskiego regionalizmu. Wystarczy zajrzeć na półki bibliotek naukowych, aby dostrzec wielkość tego dorobku, mierzoną nie tylko liczbą napisanych książek, rozpraw, studiów i artykułów, ale także intensywnością włączenia ich w obieg myśli naukowej w Polsce oraz na arenie międzynarodowej. Cenione są także liczne osiągnięcia organizacyjne i funkcje pełnione na Uniwersytecie Śląskim, promieniujące dobrymi wzorcami prowadzenia badań naukowych i nauczania socjologii.

Każdy, kto ma okazję spotkać Profesora osobiście, z pewnością doświadcza tej niezwyklej, niewyczerpanej, zawsze oryginalnej i twórczej fascynacji podejmowanymi projektami naukowo-badawczymi czy organizacyjnymi. Profesor posiadał łatwość odkrywania zapomnianych czy pomijanych aspektów życia społecznego, bo jak „prawdziwy socjolog” jest zafascynowany mieszkańcami „tamtych oto domów na przeciwnym brzegu tej oto rzeki” i jest zanurzony „tak dalece we władzy własnych pytań, że nie ma innego wyboru, jak poszukiwanie na nie odpowiedzi”¹. Przyszajemy, że z sympatyczną zazdrością przypatrujemy się niewyczerpanej aktywności i bogactwu podejmowanych inicjatyw, zawsze wywołujących twórczy „niepokój ducha”. Zakorzeniony studiami prawniczymi oraz socjologicznymi w krakowskim środowisku naukowym, Profesor posiadał

¹ P.L. BERGER: *Zaproszenie do socjologii*. Warszawa, PWN 1988, s. 24–30.

umiejętność podejmowania współpracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej z różnymi środowiskami w kraju i za granicą. Z Instytutem Socjologii na Uniwersytecie Śląskim związał się od roku 1978. Ponieważ Instytut Socjologii został utworzony dwa lata wcześniej, czyli w roku 1976, można z pełnym przekonaniem uznać, że Profesor należy do ścisłego grona współtwórców profilu naukowego katowickiego środowiska socjologicznego. Swoją aktywnością naukową, dydaktyczną, organizacyjną, także poprzez liczne publikacje współtworzy profil badawczy Instytutu Socjologii i przyczynia się w znakomitym stopniu do jego rozpoznawalności w kraju oraz w relacjach międzynarodowych.

Jedną z najbardziej rozpoznawalnych cech osobowości Profesora Jacka Wódza jest umiejętność nawiązywania bezpośrednich i przyjaznych relacji społecznych oraz burzenia zwyczajowych murów i dystansów wyrastających między pokoleniami, statusami społecznymi, funkcjami *etc.* Jeśli przyjąć, że umiejętności takie należą do oczekiwanych cech socjologa, to Profesor może służyć za Osobowość Znaczącą, wyznaczającą miary pożądaných kształtów społecznych relacji. U początków swej naukowej aktywności, w komentarzu do wyników własnych badań socjologicznych prowadzonych w podkrakowskiej wsi Pleszów, która wówczas podlegała gwałtownym przemianom strukturalnym, Jacek Wódz zapisał między innymi: „Ze zmagania z trudnościami wychodzą zwycięsko bardziej uzdolnieni, ambitni, uspołecznieni. Niepowodzenia spotykają najczęściej mniej odpornych”². Mamy prawo dziś – po latach – uznać, że Profesor reprezentuje godnie *ludzi odpornych*.

Jubileusz jest zawsze czasem podsumowań, ale również dostrzegania innych, niekiedy odmiennych perspektyw; pewien okres w życiu zamykamy, ale otwieramy nowy, pełny oczekiwań na spełnienie planów, zamierzeń, projektów, pomysłów. Tych zapewne Profesorowi nie zabraknie i jak dotąd będzie nimi obdarzał środowisko naukowe polskich i katowickich socjologów.

Drogi Jacku, dedykowana Tobie Księga Jubileuszowa jest wyrazem naszych najlepszych pozdrowień, zapewnień o sympatii, którą Cię obdarzamy i wdzięczności za Twoją wśród nas intelektualną i emocjonalną obecność.

Ad multos annos, Dostojny Profesorze, w znakomitej kondycji naukowej, w sprzyjającym Ci środowisku akademickim, w zdrowiu i radości życia!

Wojciech Świątkiewicz

² J. Wódz: *Przeobrażenie społeczne wsi Pleszów włączonej do Nowej Huty 1949–1969 (Studium z socjologii prawa)*. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Oddział w Krakowie 1971; cyt. za: K. FRYSZTACKI: *Sięgając czterdzieści cztery lata wstecz: studium Pleszowa* (artykuł na s. 17–24 w tej publikacji).